

MOJE DZIECKO – DOBRY UCZEŃ

PORADNIK DLA RODZICÓW I NAUCZYCIELI

I. Praktyczne rady dotyczące wychowania dziecka

- I.1. Jak dać dziecku dobry emocjonalny start?
- I.2. Pomóż swojemu dziecku polubić siebie
- I.3. Dziecko – zasady postępowania wobec dziecka
- I.4. Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły?
- I.5. Apel Twojego dziecka
- I.6. Bezpieczny Internet

Jak dać dziecku dobry emocjonalny start?

Nawet jeśli wasze dzieciństwo pozostawiało pod tym względem wiele do życzenia

- 1. Znajdź czas, żeby słuchać dzieci nawet , jeśli nikt Ciebie nie słuchał, kiedy byłeś młody. Wtedy będą one czuły się dowartościowane, będą myśleć pozytywnie, szukać dobrych rozwiązań swoich problemów.
- 2. Szanuj dzieci, a wtedy będą one rosły szanując siebie i innych nawet jeśli Tobie ludzie okazywali niewiele szacunku kiedy byłeś dzieckiem a i dziś nie każdy Cię szanuje.
- 3. Doceniaj dzieci za to, że są, za to jak wyglądają, za to że mają swoje własne pomysły, zainteresowania, myślą po swojemu, nawet jeśli nie pamiętasz, kiedy ktoś Cię docenił.
- 4. Przytulaj dzieci, oczywiście za ich przyzwoleniem. Dzieci lubią również odwzajemniać uściski. Wszyscy potrzebujemy uścisków przynajmniej cztery razy dziennie.
- 5. Pozwól im bać się i denerwować. Łzy i wściekłość są zdrowe, pozwalają pozbyć się smutku i frustracji, o czym dzieci wiedzą w sposób naturalny. Wszyscy czasami się boimy i od czasu do czasu potrzebujemy się wypłakać, nawet jeśli Cię uczono, że duży chłopiec i duża dziewczynka nie płacze.

Jak dać dziecku dobry emocjonalny start? cd.

- 6. Baw się z dziećmi, w czasie zabaw uczą się, dojrzewają i kochają.
- 7. Pozwól im jak najwcześniej podejmować własne decyzje, bo tylko w ten sposób będą rosły wierząc w siebie i nauczą się decydować, nawet jeśli niektóre ich decyzje są dla Ciebie niewygodne i kłopotliwe.
- 8. Wyznaczaj rozsądne granice i pamiętaj, że nagroda jest skuteczniejsza niż kara nawet, jeśli trudno Ci w to uwierzyć, nawet jeśli w dzieciństwie otrzymywałeś kary, na które nie zasługiwałeś.
- 9. Pozwól im badać, szukać, poznawać, nawet jeśli Cię to czasem przestrasza i niepokoi. Dzieci w sposób naturalny są ciekawe i mają dużo rozsądku.
- 10. Oczekuj od dzieci tylko najlepszego, a one zrobią wszystko, co w ich mocy, żeby pokazać, że mają rację.
- 11. Przede wszystkim ciesz się dziećmi i nie martw się bardzo. Dzieci są silne, sprytne, zdolne, kochające, mądre i bycie z nimi jest przywilejem.
- 12. Ostatnie, ale nie mniej ważne. Myśl dobrze o sobie i dbaj o siebie. Ty także potrzebujesz śmiać się i płakać, potrzebujesz czasu, by rozmawiać, bawić się, marzyć. Potrzebujesz być docenionym. Gdzieś tam wsparcie czeka i na Ciebie.

POMÓŻ SWEMU DZIECKU POLUBIĆ SIEBIE

Kształtuj u swego dziecka dobre samopoczucie. Oto 8 zasad właściwego postępowania:

1. **Udzielaj dziecku dużo pochwał.** Zwracaj uwagę na osiągnięcia dziecka, nawet drobne i często chwal. Jeśli podkreślasz pozytywne strony zachowania dziecka, będzie ono zachowywać się tak, jak będziesz sobie tego życzyć. Twoje pochwały pomogą dziecku mieć dobre samopoczucie.
2. **Chwal wysiłek a nie wynik.** Uświadamiaj swemu dziecku, że nie zawsze musi zwyciężać. Porażka może być sama w sobie nobilitująca, jeśli dało z siebie wszystko.
3. **Pomóż swemu dziecku stawiać sobie realne cele.** Jeśli samo dziecko lub rodzice oczekują od niego zbyt wiele, porażka staje się miazdzącym ciosem.
4. **Nie porównuj wyników Twego dziecka z innymi.** Wiele dzieci, w porównaniu z Twoim, ma lepsze ale i gorsze wyniki w sporcie, nauce, są bardziej ale i mniej uzdolnione. Przekonaj swoje dziecko, że jego wyniki i starania są przedmiotem Twojej dumy.
5. **Gdy korygujesz postępowanie dziecka, krytykuj jego działanie a nie dziecko.** Bezmyślny komentarz może być destrukcyjny dla dziecka. Dziecko zawsze traktuje słowa dorosłych jako przepis, prawo. Rodzice powinni starannie dobierać słowa, gdy oceniają (korygują) postępowanie dziecka.
6. **Panuj nad swoją złością.** Najlepszym konstruktywnym sposobem dzielenia się z innymi ludźmi w pewnych sytuacjach swymi nieprzyjemnymi uczuciami i emocjami jest informowanie ich o tym. Dziecko nie czuje wtedy, że jest atakowane lub też, że jest z gruntu złe. Informowanie o swoich odczuciach jest uczciwym stwierdzeniem konieczności zmiany zachowania drugiego człowieka. Pozwala respektować uczucia Twego dziecka.
7. **Powierz swemu dziecku konkretne zadania.** Dzieci, które mają w domu wyznaczone konkretne zadania i obowiązki wiedzą, że robią coś ważnego, aby Ci pomóc. Uczą się w ten sposób czuć się przydatnymi i ważnymi członkami rodziny. Dobre wykonywanie tych zadań wytwarza również poczucie sensu osiągnięć.
8. **Okaż swemu dziecku, że go kochasz.** Przytulaj, całuj swoje dziecko, mów mu, że go kochasz. Pozwoli mu to dobrze myśleć o sobie. Dziecko nigdy nie jest za duże czy za małe, aby mu mówić, że jest największą wartością dla rodziców.

DZIECKO

zasady postępowania wobec dziecka

- Dziecko, które jest krytykowane,
uczy się potępiać
- Dziecko, które dostaje lanie,
uczy się bić
- Dziecko, które jest narażone na ironię,
ma poczucie nieczystego sumienia
- Dziecko, które jest wspierane i zachęcane,
uczy się zaufania
- Dziecko, które spotyka tolerancja,
uczy się cierpliwości
- Dziecko, które spotyka nagrodę,
uczy się doceniania
- Dziecko, które spotykają czyste reguły gry,
uczy się sprawiedliwości
- Dziecko, które spotyka przyjaźń,
uczy się życzliwości
- Dziecko, które doświadcza poczucia
bezpieczeństwa,
uczy się zaufania i wiary
- Dziecko, które jest lubiane i przytulane,
uczy się odczuwać miłość w świecie

Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały

Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły

Jak pomóc dzieciom, aby radziły sobie z własnymi uczuciami

- Dzieci potrzebują tego, aby ich uczucia były akceptowane i doceniane.
- Słuchaj dziecka spokojnie i z uwagą.
- Zaakceptuj jego uczucia słowami: „och, mmm, rozumiem”.
- Określ te uczucia – „to frustrujące”.
- Zamień pragnienia dziecka w fantazję – „Pragnę wyczarować dla ciebie natychmiast całą kiść bananów”.
- Wszystkie uczucia można zaakceptować.
- Pewne działania należy ograniczyć.
- „Widzę, jak jesteś zły na brata. Powiedz mu, co chcesz, słowami, a nie pięściami”.

- Aby zachęcić dziecko do współpracy:
- Opisz, widzisz, lub przedstaw problem. „Na łóżku leży mokry ręcznik”.
- Udziel informacji. „Ten ręcznik moczy koc”.
- Powiedz to jednym słowem. „Ręcznik”.
- Opisz, co czujesz. „Nie lubię spać na mokrym łóżku”.
- Napisz liścik. (powyżej wieszaka na ręczniki) „Proszę odwieść mnie na miejsce, abym mógł wyschnąć. Dziękuję. Twój ręcznik.”

Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały

Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły

Zamiast karania:

- Wyraź swoje uczucia, nie atakując charakteru dziecka. *„Jestem wściekły, że moja nowa piła została na dworze i zardzewiała na deszczu”*.
- Określ swoje oczekiwania. *„Oczekuję, aby moje narzędzia zostały zwrócone po pożyczeniu ich”*.
- Wskaż dziecku, jak może naprawić zło. *„Piła potrzebuje teraz trochę szklanej waty i cienkiej warstwy oleju”*.
- Zaproponuj wybór. *„Możesz pożyczać moje narzędzia, ale musisz je zwracać, inaczej utracisz przywilej używania ich. Decyduj sam”*.
- Przejmij inicjatywę.
- Dziecko: Dlaczego pudło z narzędziami jest zamknięte?
- Ojciec: Ty mi powiedz dlaczego?
- Wspólnie rozwiąż problem. *„Możemy ustalić, że będziesz używał moich narzędzi, kiedy zechcesz, ale ja chcę być pewien, że będą na swoim miejscu, kiedy będę ich potrzebował”*.

Samodzielność dziecka

Aby zachęcić dziecko do samodzielności:

- Pozwól dziecku dokonać wyboru. „Czy dzisiaj chcesz założyć szare lub czerwone spodnie?”
- Okaż szacunek dla dziecięcych zmagañ. „Stój trudno otworzyć. Czasem wystarczy postukać łyżką w wieczko”.
- Nie zadawaj zbyt wielu pytañ. „Miło cię widzieć. Witaj w domu”.
- Nie spiesz się z daniem odpowiedzi. „To ciekaw pytanie. Co o tym myślisz?”
- Zachęć dziecko do korzystania z cudzych rozwiązań. „Być może właściciel sklepu zoologicznego coś poradzi”.
- Nie odbieraj nadziei. „A więc myślisz o sprawdzeniu swoich umiejętności aktorskich! To dopiero będzie doświadczenie”.

Pochwały i samoocena

Zamiast chwalić:

- opisz, co czujesz. *Przyjemnie wejść do takiego pokoju!*
- opisz, co widzisz. *Widzę czystą podłogę, książki równo położone na półce.*
- podsumuj godne pochwały zachowanie dziecka. *Uporządkowałaś ołówki, kredki i zeszyty. To się nazywa porządek.*

Jak skutecznie chwalić?

- Bądź dokładny w opisie zachowania
- Pochwal natychmiast
- Zauważ i pochwal wszelkie oznaki poprawy
- Staraj się, aby w Twojej pochwalie nie było odrobiny krytyki
- Bądź szczery i spontaniczny
- Chwal często

APEL TWOJEGO DZIECKA

- Nie psuj mnie dając mi wszystko, o co poproszę. Niektórymi prośbami jedynie wystawiam Cię na próbę.
- Nie obawiaj się postępować wobec mnie twardo i zdecydowanie. Daje mi to poczucie bezpieczeństwa.
- Nie pozwól mi utrwalić złych nawyków. Ufam, że Ty pomożesz mi się z nimi uporać.
- Nie postępuj tak, abym czuł się mniejszy niż jestem. To sprawia, że postępuję głupio, żeby udowodnić że jestem duży.
- Nie karć mnie wobec innych. Najbardziej mnie przekonasz, gdy mówisz do mnie spokojnie i dyskretnie.
- Nie ochraniaj mnie przed konsekwencjami tego co zrobiłem. Potrzebne mi są również bolesne doświadczenia.
- Nie przejmuj się zbyttnio, gdy mówię „ja Cię nienawidzę”. To nie Ciebie nienawidzę, ale ograniczeń, które stawiasz przede mną.
- Nie przejmuj się zbyttnio moimi małymi dolegliwościami. Pomyśl jednak czy nie staram się przy ich pomocy przyciągnąć Twojej uwagi, której tak bardzo potrzebuję.
- Nie gderaj. Będę się bronił udając głuchego.

APEL TWOJEGO DZIECKA cd.

- Nie dawaj mi pochopnych obietnic, bo czuję się bardzo zawiedziony, gdy później ich nie dotrzymujesz.
- Nie przeceniaj mnie. To krępuje i niekiedy zmusza do kłamstwa, aby nie sprawić Ci zawodu.
- Nie zmieniaj swoich zasad postępowania w zależności od układów. Czuję się wtedy zagubiony i tracę wiarę w Ciebie.
- Nie zbywaj mnie, gdy stawiam pytania. Ja znajdę informacje gdzie indziej, ale chciałbym żebyś Ty był moim przewodnikiem po świecie.
- Nie mów, że mój strach i moje obawy są głupie. Dla mnie są bardzo realne.
- Nigdy nawet nie sugeruj, że Ty jesteś doskonały i nieomylny. Przeżywam bowiem zbyt wielki wstrząs, gdy widzę, że nie jesteś taki.
- Nigdy nie myśl, że usprawiedliwianie się przede mną jest poniżej Twojej godności. Wzbudza ono we mnie prawdziwą serdeczność.
- Nie zabraniaj mi eksperymentowania i popełniania błędów. Bez tego nie mogę się rozwijać.
- Nie zapominaj jak szybko dorastam. Jest Ci zapewne trudno dotrzymać mi kroku, ale – proszę Cię – postaraj się.

Bezpieczny Internet

- BEZPIECZNY INTERNET
- Niech komputer stoi we wspólnym miejscu.
- Nie karz dziecka za błędy, o których Ci mówi.
- Rozmawiaj z dzieckiem.
- Nie bój się przyznać do niewiedzy.
- Baw się siecią, poznawaj ją.
- Surfuj po sieci ze swoim dzieckiem.
- Pokazuj dziecku wartościowe miejsca w sieci.
- Ustal z dzieckiem zasady korzystania Internetu i egzekwuj je.
- Porozmawiaj z rodzicami kolegów i koleżanek dziecka.
- Ucz dziecko zasad bezpieczeństwa, nie strasz jednak zagrożeniami.
- Wychowuj do sieci.
- Wspomagaj się programami filtrującymi.

II. Praktyczne rady dotyczące uczenia się

II.1. Dojrzałość szkolna

II.2. Niektóre przejawy zachowania się dziecka świadczące o gotowości do rozpoczęcia nauki

II.3. Jak wesprzeć rozwój dziecka, aby w porę osiągnęło dojrzałość szkolną?

II.4. Jak odrabiać lekcje?

II.5. Ucz się mądrze

II.6. Dekalog dla rodziców, których dzieci mają trudności w pisaniu

Dojrzałość szkolna

Przy rozpatrywaniu, czy dziecko jest gotowe do uczenia się, brane są pod uwagę trzy aspekty:

1. **Rozwój fizyczny:** prawidłowe i stosowne do wieku ukształtowanie kości, mięśni, układu nerwowego, narządów zmysłu (wzrok – oko, słuchu – ucho), które zapewnią odporność na wysiłek fizyczny, choroby, a także dobrą sprawność we wszystkich zakresach motoryki.
2. **Rozwój umysłowy:** taki poziom rozwoju funkcji poznawczych, który umożliwia osiągnięcie dobrych wyników w nauce. Mowa tu o umiejętności spostrzegania, dostatecznie wykształconym poziomie wyobraźni i uwagi, zdolności do zapamiętywania i odtwarzania pewnych treści. Ważny jest odpowiedni rozwój mowy, zarówno pod względem artykulacji dźwięków, jak i zasobu pojęć oraz słów, a także swoboda poprawnego wypowiedzenia myśli i umiejętność myślenia przyczynowo – skutkowego oraz wnioskowania.
3. **Rozwój społeczny:** możliwość podporządkowania się wymaganiom szkoły, umiejętność panowania nad sobą (dojrzałość emocjonalna), motywacja do wykonywania zadań, umiejętność współpracy z rówieśnikami (dojrzałość społeczna), bierze się pod uwagę wytrwałość, obowiązkowość, systematyczność.

Niektóre przejawy zachowania się dziecka świadczące o gotowości do rozpoczęcia nauki.

Sprawność ruchowa

- Jest na tyle zdrowe i silne, że może podołać systematycznym wysiłkom jak: wczesne wstawanie, uczenie się, odrabianie lekcji domowych.
- Ma przyswojone i wyrobione podstawowe umiejętności ruchowe, jak bieg, skoki, dłuższy marsz, utrzymywanie równowagi, szybka zmiana pozycji.
- Ma wystarczająco opanowane precyzyjne ruchy palców. Sprawnie posługuje się nożyczkami, ołówkiem, kredką, pędzlem, formuje waleczki z plasteliny.
- Lubi zabawy na świeżym powietrzu, odczuwa potrzebę biegania i skakania, ruchy jego są zręczne, skoordynowane.

Sprawność intelektualna

- Jest dobrze zorientowane w najbliższym otoczeniu.
- Wie, gdzie mieszka, jak się nazywa, mówi o pracy rodziców, zajęciach rodzeństwa.
- Wypowiada się zdaniami, poprawnie pod względem gramatycznym.
- Chętnie mówi o swoich spostrzeżeniach, przeżyciach, zadaje dużo pytań na temat obserwowanych wydarzeń i zjawisk.
- Umie przeliczać przedmioty do dziesięciu lub dwudziestu.
- Potrafi określić, co narysowało. W rysunku dziecka można rozpoznać rzeczywiste przedmioty. W rysunku postaci ludzkiej zaznacza wszystkie części ciała.
- Umie się skupić podczas zabawy, rysowania kilkanaście minut.

Niektóre przejawy zachowania się dziecka świadczące o gotowości do rozpoczęcia nauki cd.

Dojrzałość społeczna

- Rozpoczęte prace stara się wykończyć, dba o ich estetyczny wygląd.
- Podporządkowuje się poleceniom dorosłych, rozumie ich konieczność ,nawet jeśli nie są aktualnie miłe.
- Chętnie bawi się z rówieśnikami, potrafi poprowadzić zabawę lub ustąpić koledze.
- Rozumie zasady gier i zabaw, podporządkowuje się nim.
- Samodzielnie umie się ubrać, jeść.
- Utrzymuje porządek w swoich zabawkach.
- Chętnie wykonuje polecenia rodziców, lubi być pożyteczne i przydatne w domu.
- Ma nawyk słuchania, gdy mówi osoba dorosła i przekazywania zrozumiałych komunikatów.

Dojrzałość emocjonalna

- Potrafi opanować złość i odruchy agresywne.
- Rozumie, że czasem zdarzają się niepowodzenia, nadaje im właściwy wymiar.
- Jego nastroje odpowiadają sytuacji, zachowuje, kiedy trzeba, powagę, śmieje się z tego co śmieszne, nie bywa płaczliwe.

Dojrzałość szkolną dziecko osiąga między 6 a 7 rokiem życia – jedno wcześniej, drugie później.

Jak wesprzeć rozwój dziecka, aby w porę osiągnęło dojrzałość szkolną

Odpowiedzcie sobie na kilka pytań:

- Czy w waszym domu panuje ciepła i życzliwa atmosfera?
- Czy dziecko uczestniczy w zajęciach i pracach domowych?
- Czy ma wyznaczone obowiązki, które konsekwentnie egzekwujecie?
- Czy wdrażacie je do systematyczności, punktualności, odpowiedzialności za podjęte zobowiązania?
- Czy organizujecie dziecku zabawy, wprowadzające w sytuacje problemowe, zmuszające do samodzielnego myślenia i działania, kojarzenia faktów, wyciągania wniosków?
- Czy uczycie, jak rozładować złość, by nikomu nie stała się krzywda?
- Czy przygotowujecie dziecko do przegrywania, czy tłumaczycie, że zdarza się jakieś niepowodzenie, mówicie, czym należy się przejmować bardziej, a czym mniej?

Jak odrabiać lekcje?

- Najpierw odpowiedz sobie, po co to robisz. Już tyle razy ci to mówiono, ale ty odpowiedz sobie sam: żeby przyswoić nowe wiadomości, żeby poćwiczyć to czego nauczyłeś się w szkole, żeby dokładniej poznać i zrozumieć. A więc uważasz, że jest to praca pożyteczna i bardzo ci potrzebna. To twój własny interes. Nie uczysz się przecież dla mamy, babci lub nauczycieli, ale przede wszystkim dla siebie.
- Planowanie ułatwi ci tę trudną pracę.
- Nie zabieraj się do lekcji zaraz po przyjeździe ze szkoły lub też po obiedzie.
- Najpierw odpocznij, zajmij się czymś innym, np. porządkami, zabawą, sportem.
- W twoim kąciku do nauki jest oczywiście ład i porządek.
- Przystępując do lekcji zacznij od łatwiejszych przedmiotów, później ucz się trudniejszego materiału, skończ na najłatwiejszym.
- Przeplataj przedmioty humanistyczne ze ścisłymi. Taki układ zapewnia lepsze zapamiętywanie.
- Rób krótkie przerwy w pracy – wyprostuj się na moment, wstań, pospaceruj, poćwicz.
- Gdy masz problemy ze zrozumieniem jakiegoś zadania – śmiało proś o pomoc nauczyciela.
- Nie wstydź się prosić o pomoc koleżankę lub kolegę, którzy ten zakres wiedzy mają lepiej opanowany i nie sprawia im żadnej trudności.
- Jeśli uczysz się dobrze – zastanów się, komu mógłbyś pomóc. Pomagając, ugruntowujesz swoje wiadomości

Ucz się mądrze

5 zasad na dobrą pamięć

- Pierwsza zasada to powtarzać, niepowodzeniem się nie zrażać.
- Wyjaśnić wszędzie gdzie się da: dlaczego, skąd i po co tak.
- 100 razy bawić się wyrazem, aż w myślach stanie się obrazem.
- Sprawdzać swą pracę, porównywać, by z dyktand piątki otrzymywać.
- Być czujnym, stale kontrolować, gdzie błąd w pisaniu mógł się schować.

Jak uczyć się na pamięć?

- Najpierw musisz zrozumieć każde słowo i sens przyswajanego tekstu.
- Naukę musisz rozłożyć w czasie.
- Najpierw tekst czytaj cicho, a później głośno.
- Opanuj najpierw mniejsze części tekstu, a później cały.
- Czytając tekst po raz kolejny ucz się odpowiednio akcentować i staraj się zachować właściwy rytm. To ułatwia zapamiętywanie.
- Na drugi dzień znów przeczytaj głośno to, czego nauczyłeś się wczoraj, a następnie powtórz to z pamięci dwu – lub trzykrotnie.
- Jeśli nie wszystko jeszcze pamiętasz, zajrzyj do tekstu i powtarzaj tyle razy, aż będziesz mógł wypowiedzieć go gładko bez pomocy.
- Dobrze jest robić przerwy między powtórkami. Ważne jest byś umiał skupić się na treści tego, czego się uczysz, abyś mógł wyobrazić sobie to, o czym mówisz.
- Ostatni raz powinieneś powtórzyć tekst w całości przed snem. W nocy tekst prawie sam ułoży się w twojej pamięci.
- Im częściej uczyć się będziesz na pamięć, tym łatwiej ci będzie zapamiętać nowy tekst.

Dekalog dla rodziców, których dzieci mają trudności w nauce pisania

Kochany Rodzicu! Pamiętaj:

- Każde dziecko jest inne, dlatego **unikaj porównań** osiągnięć swojego dziecka do postępów jego rówieśników.
- Nauka pisania jest bardzo długim i trudnym dla dziecka procesem, dlatego **wykaż cierpliwość** i skoncentruj się na niesieniu dziecku pomocy.
- Nie ma idealnie piszącego człowieka, dlatego **pozwól** swojemu dziecku **na popełnianie błędów** w toku nabywania umiejętności pisania.
- Twoje dziecko potrzebuje wsparcia, dlatego **bądź przy nim**, gdy sygnalizuje swoje potrzeby.
- Pisania nie można nauczyć się bez rozwiniętej sprawności manualnej, dlatego **dawaj dziecku zadania** wymagające manipulowania.
- Każde dziecko potrzebuje uznania dla swoich osiągnięć, dlatego **chwal dziecko** za najdrobniejsze przejawy postępów w nauce pisania.
- Postępom w nauce sprzyja dobrze zorganizowany czas i przestrzeń, dlatego **zadbaj o wydzielony codziennie czas** spędzony przez dziecko przy dobrze oświetlonym biurku na ćwiczenia w pisaniu.
- Pisanie powinno sprawiać radość, dlatego zadbaj **o zabawową formę** nauki pisania.
- Dziecko uczy się przez naśladowanie dorosłych, dlatego **staraj się być** dla niego **wzorem** poprzez samodzielne poświęcanie czasu na staranne pisanie.
- W piśmie człowiek wyraża swoje cechy osobowościowe, dlatego **pozwól** dziecku **na nadawanie pismu indywidualnego charakteru**

III. Prawa i obowiązki rodziców i dzieci

III.1. Prawa dziecka

III.2. Karta praw i obowiązków rodziców w Europie

III.3. Konwencja o Prawach Dziecka

PRAWA DZIECKA

Szanuj mnie, żebym umiał szanować innych.

Wybaczaj, żebym umiał wybaczać.

Słuchaj , żebym umiał słuchać.

Nie bij, żebym nie bił.

Nie poniżaj, żebym nie poniżał.

Rozmawiaj ze mną, żebym umiał rozmawiać.

Nie wyśmiewaj, nie obrażaj, nie lekceważ,

Kochaj mnie, żebym umiał kochać.

Uczę się życia od Ciebie...

Karta praw i obowiązków rodziców w Europie

- Rodzice mają prawo do wychowywania swoich dzieci w duchu tolerancji i zrozumienia dla innych, bez dyskryminacji wynikającej z koloru skóry, rasy, narodowości, wyznania, płci oraz pozycji ekonomicznej.
- Rodzice mają obowiązek wychowywać swoje dzieci w duchu odpowiedzialności za siebie i za całą ludzki świat.
- Rodzice mają prawo do uznania ich prymatu jako „pierwszych nauczycieli” swoich dzieci.
- Rodzice mają obowiązek wychowywać swoje dzieci w sposób odpowiedzialny i nie zaniedbywać ich.
- Rodzice mają prawo do pełnego dostępu do formalnego systemu edukacji dla swoich dzieci z uwzględnieniem ich potrzeb, możliwości i osiągnięć.
- Rodzice mają obowiązek zaangażowania się jako partnerzy w nauczaniu ich dzieci w szkole.
- Rodzice mają prawo dostępu do wszelkich informacji o instytucjach oświatowych, które mogą dotyczyć dzieci.
- Rodzice mają obowiązek przekazywania wszelkich informacji szkołom, do których uczęszczają ich dzieci, informacji dotyczących możliwości osiągnięcia wspólnych (tj. domu i szkoły) celów edukacyjnych.
- Rodzice mają prawo wyboru takiej drogi edukacji dla swoich dzieci, która jest najbliższa ich przekonaniom i wartościom uznawanym za najważniejsze dla rozwoju ich dzieci.
- Rodzice mają obowiązek dokonania świadomego wyboru drogi edukacyjnej, jaką ich dzieci powinny zmierzać

Karta praw i obowiązków rodziców w Europie

- Rodzice mają prawo domagania się od formalnego systemu edukacji tego, aby ich dzieci osiągnęły wiedzę duchową i kulturową.
- Rodzice mają obowiązek wychowywać swoje dzieci w poszanowaniu i akceptowaniu ludzi i ich przekonań.
- Rodzice mają prawo wpływać na politykę oświatową realizowaną w szkołach ich dzieci.
- Rodzice mają obowiązek osobiście włączać się w życie szkół ich dzieci i stanowić istotną część społeczności lokalnej.

Konwencja o Prawach Dziecka

przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dn. 20 listopada 1989r.

Dz. U. z 23 grudnia 1991r.nr 120, poz. 526

Mamo, Tato mam prawo:

- Do życia i rozwoju
- Do posiadania stanu cywilnego
- Do uzyskania obywatelstwa
- Do rodziny
- Do poznania swego genetycznego pochodzenia
- Do wychowania przez rodziców naturalnych
- Do wolności religii lub przekonań
- Do zmienności swych praw
- Do korzystania z dóbr kultury
- Do znajomości swojej kultury
- Do korzystania z systemu zabezpieczeń społecznego w tym ubezpieczeń socjalnych
- Do możliwie najwyższego poziomu ochrony zdrowia
- Do odpowiedniego standardu życia
- Do wypoczynku, czasu wolnego, rozrywki, uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych

Konwencja o Prawach Dziecka

przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów zjednoczonych dn. 20 listopada 1989r.
Dz. U. z 23 grudnia 1991r.nr 120, poz. 526

- Do nieskrępowanego uczestniczenia w życiu kulturalnym i artystycznym
- Do ochrony przed wyzyskiem ekonomicznym, wykonywaniem czynności zagrażających prawidłowemu rozwojowi dziecka
- Do leczenia chorób i rehabilitacji zdrowotnej
- Do poziomu życia odpowiadającego mojemu rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu
- Do stowarzyszania się i gromadzenia w celach pokojowych
- Do swobodnego wyrażania poglądów i poszanowania ich przez dorosłych
- Do dostępności i bezpłatności nauki
- Do ochrony przed karą śmierci lub stosowania kary dożywocia więziennego
- Do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej
- Do rozwijania swojej osobowości, talentów, zdolności umysłowych i fizycznych
- Do traktowania w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości dziecka
- Do niezwłocznego dostępu do prawnej lub innej pomocy
- Do życia prywatnego, rodzinnego i domowego, do osobistej korespondencji
- Do intymności.